

Underlag för tekniska justeringar av kvoter och justering av kontoföringsavgifter

Energimyndighetens publikationer kan laddas ner
eller beställas via energimyndigheten.se

Statens energimyndighet, maj 2024

ER 2024:08

ISSN 1403-1892

ISBN (pdf) 978-91-7993-157-5

Grafisk form: Energimyndigheten (omslag), Arkitektkopia AB (inlaga)

Förord

Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat stödsystem för produktion av förnybar el. Målet inom systemet samt efterfrågan på elcertifikat bestäms genom kvotkurvan som är fastslagen till 2035. Teknisk justering av kvoterna är ett av verktygen som säkerställer måluppfyllnad och elcertifikatsystemets fortsatta funktion.

Energimyndigheten ska enligt uppdrag i regleringsbrevet för år 2024 redovisa underlag för tekniska justeringar för beräkning av ny kvot för 2025. Energimyndigheten ska även redovisa intäkter och kostnader för kontoföringsverksamhet för elcertifikat och vid behov föreslå nya avgiftsnivåer. Uppdraget är återkommande för Energimyndigheten och sker vartannat år.

Rapporten ämnar bidra med ett underlag som regeringen kan använda för att fatta beslut om justering av kvotkurvan inom elcertifikatsystemet. Den föreslagna justeringen åtgärdar avvikelser mellan faktisk och antagen kvotpliktig elanvändning samt mellan faktisk och normalårskorrigerad elproduktion inom elcertifikatsystemet avseende 2022 och 2023.

Caroline Asserup
Avdelningschef

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	3
1 Inledning	4
2 Grundtermen	5
3 Justeringstermen	6
3.1 Avvikelse för åren innan 2024	6
3.2 Framtida avvikelser	8
3.3 Beräkning av justeringsterm för 2023	8
4 Kvoter för beräkning av kvotplikt	10
5 Kontoföringsavgifter	11
Bilaga 1	12

Sammanfattning

Enligt uppdrag från regeringen (dnr KN2023/04611, KN2023/04580, KN2023/02473) ska Energimyndigheten redovisa underlag för tekniska justeringar av kvoter för beräkning av kvotplikt. Uppdraget omfattar förslag på grundtermer och justeringstermer och redovisning av underlag för beräkning av avvikelser.

Energimyndighet har även fått i uppdrag att se över intäkter och avgifter för kontoföringsystem i samband med teknisk justering. Vid behov ska Energimyndigheten ge förslag på nya avgiftsnivåer.

Energimyndigheten har utifrån lagen (2011:1200) om elcertifikat tagit fram underlag för tekniska justeringar av kvoter för beräkning av kvotplikt och förslag på grundterm och justeringsterm avseende år 2025. Bedömningarna av elproduktion i anläggningar inom övergångsordningen bedöms fortfarande vara aktuella för år 2024–2026. Underlaget omfattar därför enbart tekniska justeringar som tar hänsyn till faktiskt utfall för år 2022 och 2023.

Energimyndighetens förslag på grundterm och justeringsterm för år 2025 innebär att kvoten för år 2025 höjs från 0,296 till 0,313 som en följd av tekniska justeringar. Att kvoten justeras upp beror på att faktisk kvotpliktig elanvändning blev lägre och faktisk elproduktionen inom övergångsordningen blev högre än den bedömning som användes för att beräkna gällande kvot för år 2022 och 2023. Förslag på grundterm, justeringsterm samt ny kvot för år 2025 redovisas i Tabell 1.

Tabell 1. Energimyndighetens förslag till grundterm, justeringsterm och kvot för beräkning av kvotplikt år 2025.

År	Nu gällande kvot ¹	Grundterm (A)	Justeringsterm (B)	Förslag på kvot för beräkning av kvotplikt (A)+(B)
2025	0,296	0,296	0,017	0,313

Energimyndighetens intäkter och kostnader för elcertifikat finns redovisade i Energi-myndighetens budgetunderlag för åren 2024–2027, som lämnades till regeringen 1 mars 2024. Energimyndigheten föreslår ingen justering av lagringsavgiften, den är redan så låg som den kan vara. Energimyndigheten har i Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2023² lämnat förslag på ny struktur för kontoföringsavgift. Förslaget innebär att lagringsavgiften ersätts med en utfärdandeavgift och en annulleringsavgift. Det är ett mer lämpligt avgiftsalternativ som tar hänsyn till att det för närvarande finns fler elcertifikat än vad kvoten efterfrågar och resulterar i större överskott av elcertifikat i systemet.

¹ Förordning (2011:1480) om elcertifikat

² Energimyndigheten (2022). Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2023. ER 2022:09

1 Inledning

Riksdagen har med propositionen Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatsystemet 2017³ beslutat att kvoterna för beräkning av kvotplikten, som tidigare reglerades i elcertifikatlagen, flyttas till förordningen (2011:1480) om elcertifikat och att värden för de terawattimmar som ska användas för beräkning av kvoterna anges i lagen (2011:1200) om elcertifikat. Elcertifikatlagen innehåller även bestämmelser som anger vilka ändringar av kvoterna, så kallade tekniska justeringar, som får göras i förordningen och hur sådana justeringar ska utföras.

Genom detta underlag redogör Energimyndigheten för ett förslag för tekniska justeringar av kvot för beräkning av kvotplikt för år 2025. Beräkningen av tekniska justeringar av kvot sker bland annat utifrån bedömningar av elproduktion i anläggningar inom övergångsordningen och kvotpliktig elanvändning. De bedömningar⁴ som användes gällande kvotpliktig elanvändning och produktion inom övergångsordningen år 2020 bedöms fortfarande vara aktuella avseende år 2025 och några nya bedömningar har därför inte tagits fram. Därför sker beräkningarna i detta underlag utifrån oförändrade bedömningar.

Kvoterna för beräkning av kvotplikt beräknas genom att grundterm och justeringsterm adderas för beräkningsåret. I nästa kapitel inleder vi med att beskriva och redovisa hur grundterm beräknas, därefter redovisas för justeringsterm och i sista kapitlet räknas kvoten fram.

³ Regeringens proposition 2016/17:179. Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatsystemet 2017.

⁴ Energimyndigheten (2020). Förslag på nya kvoter inom elcertifikatsystemet för åren 2024 till 2035. ER2020:32.

2 Grundtermen

Grundtermen – lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 b §

Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges inom parentes för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

- 2020 (26,15 terawattimmar),
- 2021 (23,85 terawattimmar),
- 2022 (24,22 terawattimmar),
- 2023 (24,62 terawattimmar),
- 2024 (25,54 terawattimmar),
- 2025 (27,73 terawattimmar),

...

och

- 2035 (27,73 terawattimmar).

I Tabell 2 beräknas grundtermen till 0,296 för år 2025 genom att dividera terawattimmar för beräkning av grundtermen (27,73) med prognosticerad kvotpliktig elanvändning (93,8) för år 2025.

Tabell 2. Underlag för beräkning av grundtermen för år 2025.

År	Terawattimmar för beräkning av grundtermen ⁵ (TWh) (C)	Prognosticerad kvotpliktig elanvändning ⁶ (TWh) (D)	Grundtermen (C/D)
2025	27,73	93,8	0,296

⁵ Lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 b §

⁶ Energimyndigheten (2020). Förslag på nya kvoter inom elcertifikatsystemet för åren 2024 till 2035. ER2020:32.

3 Justeringstermen

Justeringstermen – lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 c §

Justeringstermen ska bestämmas genom att avvikelser för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år. Avvikelserna ska avse skillnaden mellan å ena sidan faktiska och nya prognostiserade beräkningar och å andra sidan tidigare beräkningar för beräkningsåret i fråga om annullering, med utgångspunkt i

1. produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012, och
2. kvotpliktig elanvändning, om beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från.

3.1 Avvikelser för åren innan 2024

Justeringstermen som föreslås i detta underlag gäller för år 2025. Avvikelser i tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen och kvotpliktig elanvändning ska därför beräknas för åren innan år 2024. I justeringstermen ingår enbart faktiska avvikelser för år 2022 och 2023, inga bedömda avvikelser för år 2024.

3.1.1 Tilldelning till anläggning inom övergångsordningen

Tilldelning av elcertifikat som har skett till anläggningar som godkändes före 1 januari 2012 ingår i övergångsordningen. Det innebär att mängden elcertifikat som har tilldelats dessa anläggningar ska annulleras av det land där anläggningen är byggd och godkänd för tilldelning av elcertifikat. De anläggningar som ingår i den svenska övergångsordningen består främst av nya anläggningar som har tagits i drift efter 1 maj 2003 men före den 1 januari 2012. Det förekommer även biobränsle- och vattenkraftanläggningar som har genomfört åtgärder som ökat den förnybara elproduktionen eller genomfört omfattande ombyggnader före den 1 januari 2012.

De terawattimmar som anges i elcertifikatslagen för beräkning av grundtermen är framtagna utifrån bedömning av tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen. Bedömningen utgår från anläggningarnas förväntade normalårsproduktion. Normalårsproduktion är en uppskattning av en anläggnings årliga produktion av förnybar el under normala driftförhållanden. Men det är den faktiska elproduktionen som avgör hur många elcertifikat som anläggningarna tilldelas.

Vid tekniska justeringar av kvoter sker korrigerande för avvikelser mellan förväntad normalårsproduktion och faktisk tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen. Genom att beräkna ut denna avvikelse fås justeringstermen.

Av Tabell 3 framgår faktisk elproduktion (tilldelning) inom övergångsordningen år 2022 och 2023 samt den bedömning som användes när gällande kvoter för år 2022 och 2023 beräknades. Differensen mellan dessa tal utgör avvikelsen i tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen.

Tabell 3. Avvikelser tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen (TWh).

	2022	2023	Summa
Faktisk tilldelning 2021 (E)	7,443	5,592	13,035
Bedömning som användes när gällande kvot för 2021 beräknades ⁷ (F)	6,97	5,42	12,39
Avvikelser (TWh) (E-F)	0,473	0,172	0,645

Källa: Energimyndigheten

Av tabell framgår att avvikelser i tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen uppgår till totalt +0,645 TWh för år 2022 och 2023. Det innebär att kvotpliktskurvan behöver justeras upp med 0,645 TWh. Detta som följd av att faktisk tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen under år 2022 och 2023 blev högre än den bedömning som användes när gällande kvot beräknades.

3.1.2 Kvotpliktig elanvändning (annullering)

I Sverige är all elanvändning kvotpliktig förutom vissa undantag så som elanvändning i tillverkningsprocess i elintensiv industri, el som används i syfte att upprätthålla nätets funktion (förlustel) och el som har använts vid produktionen av el (hjälpkraft). Den största mängden kvotpliktig el används inom bostäder/service, följd av den industri som inte uppfyller villkor för elintensiv industri.

Tabell 4 visar faktisk kvotpliktig elanvändning år 2022 och 2023 och den bedömning som användes när gällande kvot för år 2022 och 2023 beräknades. Mängden elcertifikat som faktiskt annullerades och den mängd som antogs komma bli annullerade med gällande kvot, erhålls genom att multiplicera kvot och kvotpliktig elanvändning för år 2022 respektive 2023. Differensen mellan dessa tal utgör avvikelserna i kvotpliktig elanvändning.

Tabell 4. Avvikelser kvotpliktig elanvändning (annullering) (TWh).

	2022	2023	Totalt
Bedömning som användes när gällande kvot beräknades ⁸ (G)	93,1	93,3	
Faktisk kvotpliktig elanvändning (H)	92,52	90,26	
Nu gällande kvoter ⁹	0,262	0,251	
Antagen annullering gällande kvot (I) = (G x kvot)	24,39	23,42	
Faktisk annullering (J) = (H x kvot)	24,24	22,66	
Avvikelser (TWh) ¹⁰ (I-J)	0,15	0,76	0,91

Källa: Energimyndigheten

⁷ Underlag som användes när gällande kvoter beräknades, se tabell i bilaga 1.

⁸ Underlag som användes när gällande kvoter beräknades, se tabell i bilaga 1.

⁹ Förordning (2011:1480) om elcertifikat

¹⁰ Avvikelsen beräknas genom att multiplicera kvot med differensen mellan kvotpliktig elanvändning som användes vid beräkning av gällande kvoter och faktisk kvotpliktig elanvändning.

Av tabell framgår att avvikelser i kvotpliktig elanvändning uppgår till totalt +0,91 TWh för åren 2022 och 2023. Det innebär att kvotpliktskurvan ska justeras upp med 0,91 TWh som följd av att faktiskt kvotpliktig elanvändning åren 2022 och 2023 var lägre än den bedömning som användes vid beräkning av gällande kvot.

3.1.3 Summering av avvikelser som avser åren innan 2024

Avvikelser i övergångsordning (0,645) och kvotpliktig elanvändning (0,91) för år 2022 och 2023 summeras till 1,555 TWh enligt Tabell 5. Det innebär att kvotpliktskurvan behöver justeras upp med totalt 1,555 TWh som följd av avvikelse i övergångsordningen och kvotpliktig elanvändning åren 2022 och 2023.

Tabell 5. Underlag för beräkning av justeringsterm för år 2025.

	2022	2023	Totalt
Övergångsordning	0,473	0,172	0,645
Kvotpliktig elanvändning (annullering)	0,15	0,76	0,91
Totalt (TWh)	0,623	0,932	1,555

Källa: Energimyndigheten

3.2 Framtida avvikelser

Justeringsterm – lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 d §

Avvikelser som avser åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på de beräkningsår då avvikelserna inträffar.

Inga nya bedömningar har tagits fram för elproduktion inom övergångsordning eller kvotpliktig elanvändning. Gällande bedömning anses fortfarande vara tillämplig för närmast kommande åren. Därför görs i år ingen justering för framtida avvikelser. Med ökad elektrifiering inom transportsektorn och industrin ser Energimyndigheten däremot behov av att på sikt se över prognosen för kvotpliktig elanvändning.

3.3 Beräkning av justeringsterm för 2023

Justeringsterm – lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 e §

Avvikelser som avser åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från ska normalt läggas på endast detta år eller på detta år och det närmast efterföljande året. Avvikelserna får dock vid behov fördelas på det år som justeringstermerna ska gälla från och högst tre av de efterföljande åren. Avvikelserna ska fördelas jämnt över de år som avvikelserna läggs ut på.

Justeringstermen ska bestämmas genom att avvikelse för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år. Avvikelserna avseende år 2022 och 2023 har beräknats till +1,555 TWh. Energimyndighetens bedömning är att avvikelsen kan fördelas över 1 år, år 2025, likställt hanteringen av de föregående årens tekniska justeringar.

I Tabell 6 divideras beräknade avvikelser för år 2022 och 2023 med prognosticerad kvotpliktig elanvändning år 2025 för att beräkna justeringstermen.

Tabell 6. Underlag för beräkning av justeringsterm för år 2025, samt historiska värden för 2019–2023.

År	Avvikelser (TWh) (K)	Prognosticerad kvotpliktig elanvändning ¹¹ (TWh) (L)	Justeringstermen (K)/(L)
2019	-0,615	90,7	0,033
2020	-2,060	90,7	-0,023
2021	-0,768	90,7	-0,008
2022	-0,426	93,1	-0,005
2023	-1,251	93,3	-0,013
2025	1,555	93,8	0,017

¹¹ Underlag som användes när gällande kvoter beräknades, se tabell i bilaga 1.

4 Kvoter för beräkning av kvotplikt

Kvot för beräkning av kvotplikt – lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 a §

Den kvot som avses i 4 § ska bestämmas genom att en grundterm för beräkningsåret summeras med en justeringsterm för samma år.

Kvoter för beräkning av kvotplikt beräknas genom att addera grundterm och justeringsterm för aktuellt år. Förslag på justerad kvot för år 2025 beräknas till 0,313 genom att addera grundterm (0,296) och justeringsterm (0,017) för år 2025, se Tabell 7.

Tabell 7. Energimyndighetens förslag till grundterm, justeringsterm och kvot för beräkning av kvotplikt år 2025.

År	Nu gällande kvot ¹²	Grundterm (A)	Justeringsterm (B)	Förslag på kvot för beräkning av kvotplikt (A)+(B)
2025	0,296	0,296	0,017	0,313

¹² Förordning (2011:1480) om elcertifikat

5 Kontoföringsavgifter

I samband med tekniska justeringen ska Energimyndigheten redovisa intäkter och kostnader samt att göra en bedömning av framtida balans mellan intäkter och kostnader för kontoföringsverksamhet för elcertifikat. Vid behov ska nya avgiftsnivåer föreslås.

Enligt förordningen om elcertifikat (2011:1480) ska kontoföringsmyndigheten ta ut avgifter i form av en årsavgift och en kontoavgift. Den som har ett elcertifikatkonto ska betala en årsavgift på 200 kronor och en kontoavgift på 0,01 kronor för varje registrerat elcertifikat (lagringsavgift). Kontoavgiften beräknas på det högsta antal elcertifikat som samtidigt varit registrerade på kontot under en tremånadersperiod. Kontoavgiften ska tas ut endast om den sammanlagda avgiften överstiger 50 kronor. Utöver det finns en avgift på 100 kronor för manuella överföringar av elcertifikat som Energimyndigheten utfört på begäran och som inte har överförts elektroniskt av kontohavaren.

Energimyndigheten har redovisat intäkter och kostnader för elcertifikat i budgetunderlag för åren 2024–2027 till regeringen¹³. Myndigheten disponerar de avgifter som tas ut för kontoföring och registrering av överlåtelser av elcertifikat enligt förordningen (2011:1480) om elcertifikat. Under 2024 implementerar verksamheten med kontoföring och registrering av elcertifikat ett nytt kontoföringssystem som väntas medföra lägre förvaltningskostnader. Avskrivningskostnaderna för systemet belastar verksamheten under fem år. Kostnaderna för utveckling av IT-stöd förväntas öka, eftersom myndigheten kommer att behöva uppdatera handläggarsystem och få in mer automatisering i processerna.

Verksamheten har under en tid haft ett överskott, men har som mål att över tid uppnå ett resultat i balans. Regeringen har beslutat om sänkning av lagringsavgiften från och med 2023, vilket har minskat intäkterna och möjliggjort en återgång till ett resultat i balans till år 2025. Eftersom det hela tiden byggs upp större överskott av elcertifikat i systemet, väntas myndighetens intäkter öka igen samtidigt som lagringsavgiften främst träffar elproducenter. Lagringsavgiften kan inte ytterligare sänkas och därmed förväntas ett överskott byggas upp.

En lösning framåt är att införa strukturförändringar av avgifterna i enlighet med förslagen i Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2023¹⁴. Där föreslås det att kontoföringsavgiften tas bort och ersätts med en utfärdandeavgift och en annulleringsavgift. Den nya avgiftsstrukturen avser att fördela kostnaderna jämnare mellan systemets olika aktörer.

¹³ Energimyndigheten (2024). Budgetunderlag 2024–2026. Dnr 2023–206776

¹⁴ Energimyndigheten (2022). Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2023. ER 2022:09

Bilaga 1

I Tabell 8 redovisas de bedömningar av tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen och kvotpliktig elanvändning som användes när gällande kvoter beräknades.

Tabell 8. Terawattimmar för beräkning av grundtermen¹⁵ samt prognosticerad kvotpliktig elanvändning (TWh).

År	Terawattimmar för beräkning av grundtermen	Terawattimmarna för beräkning av grundtermen består av följande fyra komponenter				Prognosticerad kvotpliktig elanvändning
		Mål till 2020 (15,2 TWh är Sveriges del av det gemensamma målet om 28,4 TWh)	Nytt mål till 2030 (18 TWh)	Övergångsordning	Ingående reserv	
2017				10,64		90,8
2018	22,97	10,93		10,44	1,60	90,8
2019	24,64	13,07		10,14	1,43	90,7
2020	26,15	15,20		9,60	1,35	90,7
2021	23,85	15,20		8,30	0,35	90,7
2022	24,22	15,20	2,00	6,97	0,05	90,8
2023	24,62	15,20	4,00	5,42		90,8
2024	25,54	15,20	7	3,34		93,5
2025	27,73	15,20	11	1,23	0,30	93,8
2026	30,47	14,47	15	0,05	0,95	94,3
2027	35,69	13,73	21	0,01	0,95	94,8
2028	36,18	12,27	23	0,01	0,90	95,4
2029	36,71	10,80	25	0,01	0,90	95,9
2030	36,33	9,33	27			96,4
2031	34,87	7,87	27			97,2
2032	33,40	6,40	27			98,0
2033	31,27	4,27	27			98,8
2034	29,13	2,13	27			99,6
2035	27,73	0,73	27			100,4

¹⁵ Lagen (2011:1200) om elcertifikat 4 kap 5 b §. Regeringens proposition 2016/17:179. Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017. Tabell 7.1

Hållbar energi för alla

Energimyndighetens uppdrag är att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet i energisystem, som är hållbara och kostnadseffektiva med en låg påverkan på hälsa, miljö och klimat.

Vi bidrar med fakta, kunskap och analyser om tillförsel och användning av energi i samhället, och arbetar för en trygg energiförsörjning.

Forskning om framtidens energisystem och teknik får stöd av oss. Vi stöttar också affärsutveckling som gör det möjligt att kommersialisera innovationer och ny teknik, och ser till att goda lösningar kan exporteras.

Vi ansvarar för Sveriges officiella statistik på energiområdet, och hanterar stödsystem så som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Dessutom deltar vi i internationella klimatsamarbeten, och förmedlar fakta om effektivare energianvändning till hushåll, företag och myndigheter.

Energimyndigheten är också beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet inom energiområdet.



Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna

Telefon 016-544 20 00

E-post registrator@energimyndigheten.se

energimyndigheten.se